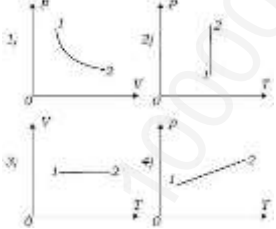
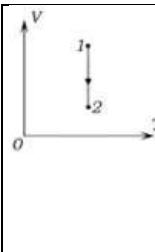

Umumta'lim maktabning 2025-2026 o'quv yili 9-sinf o'quvchilarining fizika fanini o'zlashtirish darajasini aniqlash uchun test, savol, masala va topshiriqlar varianti BSB-1 (maksimal ball: 50)					
Bob	Mavzu	Baholanadigan ko'nikma	Namunaviy topshiriq	Baholash mezon	Ball
Modda tuzilishi ning mkn asosiy qonuniyatlari	Modda tuzilishining MKN asoslari	Modda tuzilishining MKN mos bo'lgan tushunchalarni biladi	OCHIQ TEST. a) Hajm birligidagi molekulalar soniga moddaning..... deyiladi. _____ b) Moddaning kimyoviy xossasi saqlanib qolgan eng kichik zarracha..... deyiladi. _____ c) Modda miqdori birligini yozing. _____ d) 1 mol miqdordagi moddada qancha molekula bor? _____	Har bir to'g'ri javobga 2 balldan: To'g'ri javob: a) konsentratsiyasi [2 ball] b) molekula [2 ball] c) mol [2 ball] d) $6 \cdot 10^{23}$ ta [2 ball]	8
	Ideal gaz, izojarayonlar	Izojarayonlar: izotermik. Izobarik va izoxorik jarayonlarni berilgan ma'lumotlar ichidan ajrata oladi	BIR NECHTA JAVOBLI TEST. a) Quyida keltirilgan grafiklarning qaysilari izotermik jarayonni tasvirlaydi? b) Izoxorik jarayon ifodalangan javobni belgilang. 1) $T = const$; 2) $V = const$; 3) $p = const$; 4) $pV = const$; 5) $\frac{p}{T} = const$	Har bir to'g'ri javobga 2,5 balldan: To'g'ri javob: a) 1 va 2; [5 ball] b) 2 va 5; [5 ball]	10

	Ideal gaz, izojarayonlar	Grafikka asosan gazning 1-holatdan 2-holatga o'tishida fizik jihatdan talqin qiladi	MOSLASHTIRISH. Gaz 1-holatdan 2-holatga rasmda ko'rsatilgandek o'tkazildi (rasmga qarang). <table><tr><th colspan="2">Fizik kattaliklar</th><th colspan="2">Holat o'zgarishlari</th></tr><tr><td>1</td><td>Hajm</td><td>K</td><td>ortadi</td></tr><tr><td>2</td><td>Temperatura</td><td>L</td><td>Kamayadi</td></tr><tr><td></td><td></td><td>M</td><td>o'zgarmaydi</td></tr></table> Jadvalda berilgan fizik kattaliklarni holat o'zgarishlari bilan moslashtiring.	Fizik kattaliklar		Holat o'zgarishlari		1	Hajm	K	ortadi	2	Temperatura	L	Kamayadi			M	o'zgarmaydi	To'g'ri javob: <table><tr><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>L</td><td>M</td></tr></table> Har bir to'g'ri javob uchun 2 balldan	1	2	L	M	4
Fizik kattaliklar		Holat o'zgarishlari																							
1	Hajm	K	ortadi																						
2	Temperatura	L	Kamayadi																						
		M	o'zgarmaydi																						
1	2																								
L	M																								
Mendeleyev-Klayperon tenglamasi Gazning holat tenglamasi	Berilgan ma'lumotlarga asoslanib gazning holat tenglamasiga doir masalani yechadi	MASALA. 0,5 mol miqdordagi ideal gaz 200 K harorat va 1 atm bosim ostida qancha hajm (<i>V</i>) ni egallaydi? ($R = 8,2 \text{ J/mol}\cdot\text{K}$)	Berilgan :$\nu = 0,5 \text{ mol}$ $R = 8,2 \text{ J/mol}\cdot\text{K}$ $P = 1 \text{ atm} = 1,01 \cdot 10^5 \text{ Pa}$ $T = 200 \text{ K}$ $V = ?$ [2 ball] $P = 1 \text{ atm} = 1,01 \cdot 10^5 \text{ Pa}$ [1 ball] <u>Formula:</u> $PV = \frac{m}{M}RT$ bundan $V = \frac{\nu}{P}RT$ [1 ball] $V = \frac{0,5 \text{ mol}}{1,01 \cdot 10^5 \text{ Pa}} \cdot 8,2 \frac{\text{J}}{\text{mol}\cdot\text{K}} \cdot$ 200 K [2 ball] = 0,0082m³ [1 ball] Javob: $V = 8,2 \text{ l}$ [2 ball]	10																					

		Modda tuzilishining MKN asosiy qonuniyatlari bilimidan foydalanib bilimlarini qoʻllaydi, maʼlumotni bir turdan ikkinchisiga aylantiradi, xulosa qiladi	TAHLIL QILISH VA XULOSA YOZISH. Farhod 80 ml li shprits va termometr yordamida shprits ichidagi havoni sovutib, haroratning pasayishi shprits porshenini harakatga kelishiga sabab boʻlishini aniqladi va oʻlchov qiymatlarini qayd etdi. Maʼlumotlar jadvalda keltirilgan: <table><tr><th>Temperatura (°C)</th><th>Hajm (ml)</th></tr><tr><td>80</td><td>60</td></tr><tr><td>60</td><td>58</td></tr><tr><td>50</td><td>56</td></tr><tr><td>40</td><td>54</td></tr></table> Jadvaldagi maʼlumotlarni tahlil qilib, Farxod qanday xulosa qilishi mumkinligi haqida yozing. a) Havoning hajmi uning temperaturasiga qanday bogʻliq? c) Buni qanday jarayon deb aatash mumkin? d) Havo hajmining temperaturaga bogʻliqlik grafigini chizing.	Temperatura (°C)	Hajm (ml)	80	60	60	58	50	56	40	54	Jadvaldagi maʼlumotlarni tahlil qilib, xulosalarni toʻgʻri yozsa toʻliq ball beriladi. Toʻgʻri javob: a) Chiziqli bogʻlangan [2 ball] ...havo haroratining kamayishi uning hajmini kamayishiga olib keladi. [3 ball] b) <i>Bosim oʻzgarmas</i> [2 ball] <i>boʻlgani uchun izobarik</i> jarayon deyish mumkin [3 ball] c) Havo hajmining temperaturaga bogʻliqlik grafigini chizishda: -koordinata oʻqlariga kattaliklar toʻgʻri qoʻyilgan boʻlsa [2 ball] -oʻqlardagi shkalalar toʻgʻri boʻlaklarga boʻlingan boʻlsa [3 ball] -grafik toʻgʻri chizilgan boʻlsa [3 ball]	18
Temperatura (°C)	Hajm (ml)														
80	60														
60	58														
50	56														
40	54														